

Připravili jsme pro Vás rozesílku s číslem 4/2018. Rozhodli jsme se dát jí s novým rokem novou podobu. Obsah a struktura zůstává stejná. Některé texty se pravidelně opakují, slouží jako rychlý zdroj informací. Nové texty jsou označeny ikonkou

Ve druhé polovině února jsou ve Zlínském kraji jarní prázdniny (19.–25. února).

Akce do DIÁŘE:

Středa 28. února	Seminář EVVO v kostce – významné dny a aktuální témata v ŽP, Zlín http://www.liska-evvo.cz/doc/evvo-v-kostce
Čtvrtek 8. března	Seminář Živá knihovna , ARPOK, Vsetín, http://www.liska-evvo.cz/doc/ziva-knihovna-poznavani-pribehem Beseda Za férové banány , NaZemi, Vsetín http://www.liska-evvo.cz/doc/beseda-za-ferove-banany-1
Středa 14. března	Seminář EVVO v kostce – Objevujeme a pozorujeme přírodu se skřítkem Lískáčkem , Vsetín http://www.liska-evvo.cz/doc/evvo-v-kostce-seminar-1
Úterý 20. března	Seminář EVVO v kostce – Objevujeme a pozorujeme přírodu se skřítkem Lískáčkem , Uherské Hradiště http://www.liska-evvo.cz/doc/evvo-v-kostce-seminar-2
Sobota 24. března	CEST FEST Vsetín 2018 , Masarykovo gymnázium Vsetín, Férová kavárna LÍSKY a prezentace fair trade
1. 4.–2. 5.	Osvětová kampaň Ptáci – žijí tady s námi , Zlínský kraj
St – Pá 11.–13. dubna	Festival Jeden svět , Vsetín
1. 5.–30. 6.	Osvětová kampaň Přírodní zahrada – učebna pod našimi okny
9.–31. 5.	Osvětová kampaň Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené / Vsetínské dny pro fair trade
Sobota 12. května	Férová snídaně www.ferovasnidane.cz
Středa 30. května	Den pro přírodu a řemesla 2018 – XV. Krajský veletrh EVVO , Vsetín, Panská zahrada, http://www.liska-evvo.cz/doc/regionalni-vzdelavaci-akce
St – Čt 17.–18. října	Setkání sítě Mrkvička , Hájenka Semetín, Vsetín
Čtvrtek 15. listopadu	XVIII. Krajská konference o EVVO , hlavní téma VODA, UTB Zlín

- **Lískové osvětové kampaně** <http://www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane>
- **Přehled akcí v regionu** i mimo něj najdete v Kalendáři akcí na webu Lísky <http://www.liska-evvo.cz/akce>. Pozvánky na své akce, výstavy, semináře, tábory apod., stejně jako zprávy a fotografie z uskutečněných projektů a akcí ke zveřejnění můžete zasílat na adresu infoevvo@seznam.cz
- **Aktuální nabídku vzdělávacích akcí Lísky, pozvánky a přihlášky ke stažení** zveřejňujeme na www.liska-evvo.cz/doc/seminare-a-kurzy-pro-ucitele
- **Aktuální fotografie z akcí Lísky** najdete na <http://evvo-liska.rajce.idnes.cz/>

V PŘÍLOZE NAJDETE:

- 1 Pozvánky na vzdělávací akce LÍSKY,
- 2 přihlášku na vzdělávací akce LÍSKY,
- 3 pozvánku na Velikonoční jarmark na Envicentrum Vysoké Pole,
- 4 pozvánku besedu Za férové banány,
- 5 pozvánku na Den pro přírodu a řemesla 2018,
- 6 pozvánku na workshop Biologické principy řezu ovocných dřevin,
- 7 propozice soutěže Jaloveček.

Klub LÍSKY

Pokud se vám líbí programy a činnosti LÍSKY, máte rádi přírodu, tradice a kulturu (nejen) Zlínského kraje. Pokud si přejete, aby děti i dospělí byli více venku, rozuměli životnímu prostředí a pomáhali o ně pečovat, přidejte se k nám. Staňte se členem Klubu LÍSKY. Svým členstvím podpoříte lískové programy, stanete se součástí dění a zároveň dáte všem najevo, že nám fandíte. Členem Klubu může být i rodina, škola či organizace. Informace o klubu i ukázkový list pro rodiny s dětmi najdete na

<http://www.liska-evvo.cz/doc/klub-lisky>

Učíme se venku

Otevřený společný projekt a kampaň více organizací. LÍSKA je jednou z nich. Projekt spojuje učitele, rodiče i odborníky. Podporuje hru a učení venku jako předpoklad zdravého rozvoje dětí. Chceme, aby se učení venku stalo běžnou součástí výuky v našich školách a zažívalo ho každé dítě.

www.ucimesevenku.cz

Aktuality

Pták roku 2018

Od datla černého převzal pro letošní rok titul Pták roku **sýček obecný**. Tato sova, kterou je možné považovat za ukazatel zdravé a pestré krajiny, si tento titul a naši plnou pozornost rozhodně zaslouží. Vždyť tam, kde žije sýček, se daří i dalším živočichům zemědělské krajiny.

Ještě nedávno byl sýček hojnou sovou, která si svou zvědavostí (lákají ho rozsvícená okna), neprávem vysloužila nelichotivou nálepkou posla smrti. Za 40 let ale počty sýčků strmě klesly na méně než deset procent původní populace. Umíráček tak dnes zvoní samotným sýčkům, kteří se v současnosti řadí mezi naše nejohroženější ptáčích druhy. Vinu nese především změna přístupu člověka ke krajině – zejména přechod na intenzivní zemědělství s používáním chemie, spojování políček do obrovských lánů nebo úbytek extenzivní pastvy a shromažďování dobytka kolem statků. To vše přeměnilo naši krajinu v nehostinné místo, ze kterého sýček téměř vymizel. A stejný osud, kterému čelí sýček, čeká i ostatní živočichy zemědělské krajiny.

Naděje ale umírá poslední. Přestože sýček patří mezi naše nejohroženější opeřence, věříme, že cílenou ochranou mu můžeme pomoci. Za poslední roky jsme udělali mnoho práce – díky monitoringu víme, kam je potřeba cílit aplikovanou ochranu, vyvěšujeme budky a sýčci v nich úspěšně hnízdí, se zemědělci upravujeme zemědělské hospodaření, aby sýčci měli vhodná loviště v okolí svých hnízd, odstraňujeme technické pasti (sudy, bazény, roury, síťovina), na kterých každoročně zbytečně zahyne mnoho sýčků i jiných živočichů...

Pojďme oslavit Ptáka roku trochu jinak, všimněme si technických pastí ve svém okolí a zkusme je odstranit – můžeme tak zachránit stovky životů (samozřejmě nejen sýčcích). Například past v podobě sudu s vodou snadno zabezpečíte plovákem nebo pletivem přehnutým přes okraj sudu. Odstavené roury jednoduše položte na zem. Inspiraci najdete v časopise Ptáčích svět a na stránce Pták roku 2018, <http://new.birdlife.cz/sycek/> nebo <http://www.birdlife.cz/ptak-roku-2018-sycek-obecnny/> Fotografie pastí a jejich zabezpečení nám můžete posílat do konce září na adresu ptacisvet@birdlife.cz.

Zdroj: Zuzana Karlíková, Martin Šálek a Lucie Hošková

40denní bezodpadová výzva 2018 Od Valentýna do Apríla:

- 1) Nakupovat do vlastní (plátěné) tašky
- 2) Používat trvalou láhev na vodu
- 3) Nepoužívat jednorázové nádoby
- 4) Neplýtvat jídlem
- 5) Vyřadit nějakou zbytečnost
- 6) Zvednout ze země odpadky

Svůj postup si můžete značit do aplikace na webu výzvy, <http://living.iprima.cz/bydleni/hnuti-zero-waste-dorazilo-do-ceska-uci-zit-lid-bez-odpadku>

Vsetín proti chudobě

Pokračujeme v kampani Vsetín proti chudobě s tématem férových banánů a pro školy chystáme besedu.

<http://www.liska-evvo.cz/doc/vsetin-proti-chudobe>

Učíme se VENKU

UČÍME se VENKU, první video

<https://www.youtube.com/watch?v=P7Td76JZwIE>

Stáhněte si pozvánku k učení venku – VÝBĚR 30 NEJ aktivit projektu Učíme se venku za rok 2017, včetně pracovních listů a fotopříloh. Stahujte zdarma na:

<http://ucimesevenku.cz/#publikace>

Čeká na vás 130 stran inspirace, která vznikala i díky vám na webu a fb ucimesevenku.cz od září 2017. Těšíme se, co vzájemnou inspiraci vznikne pro učení venku v roce 2018 –

<https://www.facebook.com/groups/825375490950292/?ref=bookmarks>

Zprávy z webových stránek a tisku, odborné články

■ Ochrana přírody, nejčastější dotazy:

<https://www.ochranci.cz/inpage/nejcastejsi-dotazy/>

■ STOP palmovému oleji,

<http://stoppalmovemuoleji.cz/>

■ Evropská unie vyhlásila válku plastům. Jednorázové chce zdanit, ostatní nahradit a recyklovat.

Evropská unie se rozhodla bojovat proti plastovému odpadu a chce zajistit, aby byl do roku 2030 každý obal recyklovatelný, informuje britský deník Guardian. Nová strategie, kterou Brusel zveřejnil tento týden, má změnit způsob myšlení Evropanů a zmodernizovat výrobu i sběr plastů pomocí investic do výzkumu ve výši 350 milionů eur.

https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/evropska-unie-plasty-zivotni-prostredi_1801212040_elev

Zdroje (nejen) pro EVVO

Výzva do Podprogramu Zlínského kraje Podpora ekologických aktivit v kraji,

<http://www.kr-zlinsky.cz/rp04-18-podpora-ekologickych-aktivit-v-kraji-aktuality-14511.html>

Uzávěrka je 16. 2. 2018.

Další termíny výzev v Erasmus plus!

<https://www.ef-czech.cz/erasmus/>

Recepty z naší kuchyně

Pošlete nám zajímavé a chutné recepty z vašich domácích i školních kuchyní. Originální recepty, nebo ověřené recepty s uvedením zdroje můžete posílat na infoevvo@seznam.cz

Rádi bychom podpořili místní produkty, zdravé stravování, fairtradové suroviny, tradiční recepty a recepty v návaznosti na zvyky a tradice našeho regionu.

Domácí pleťnyky

- 300 g polohrubé mouky, nebo jemně mletá celozrná špaldová
- 200 g celozrné žitné mouky
- 2 žloutky
- 250 ml mléka
- špetka soli
- 1 lžička cukru
- 20 g čerstvého droždí
- vejce na potření
- sezamové semínko, lněné semínko, kmín, mák.

Smícháme mouku, žloutky, sůl – mezitím si dáme lehce ohřát mléko a do něj droždí s trochou cukru, dokud nám nevzejde kvásek, poté kvásek přidáme k mouce a důkladně vypracujeme těsto, které pak necháme hodinu odstát v teple.

Pomůžeme si plochu, na které budeme plést pleťnyky (pleteme jako copánek). Pleťnyky dáváme na potřený plech nebo pečící papír, pomažeme vejcem a posypeme vybranou ingrediencí.

Na plechu necháme ještě z 10 minut stát, a poté vložíme do předem vyhřáté trouby na 220 °C na zhruba 20 minut.

<http://receptydetem.cz/recepty/domaci-pletynky-2/>

Pozvánky na akce, vzdělávací a osvětové programy

Aktuální podrobný přehled akcí (nejen v regionu) najdete na webu Lísky v Krajském kalendáři akcí, <http://www.liska-evvo.cz/akce>

Akce v regionu

- **Beseda s psychologem Janem Svobodou**, 27. 2. 2018, od 17 hodin, nová aula Střední škola Kostka Vsetín
- **Workshop Biologické principy řezu ovocných dřevin**, teorie i praxe, 2.–4. března 2018, KOSENKA Valašské Klobouky
- **Velikonoční jarmark na Envi**, 25. března, Envicentrum Vysoké Pole.
- **Den pro přírodu a řemesla**, Vsetín, 30. května 2018, Panská zahrada, 9.00–17.00 hodin XV. Krajský veletrh programů a aktivit na podporu environmentálního vzdělávání a výchovy ve školách, školských zařízeních, neziskových organizacích a institucích ve Zlínském kraji. **Téma: Udržitelný rozvoj**

<http://www.liska-evvo.cz/doc/regionalni-vzdelavaci-akce>

Za férové banány
BESEDA PRO ŽÁKY ZÁKLADNÍCH A STŘEDNÍCH ŠKOL

TERMIN: čtvrtek 8. března 2018, 11.30–13.00 hodin
MÍSTO: Střední škola KOSTKA Vsetín, aula v nové budově
LEKTOR: Mgr. Stanislav Kominěk, NaZemí, www.nazemi.cz

Beseda je určena žákovským týmem jako podpora přípravy a realizace žákovských kampaní ve školách v návaznosti na akci **Vsetín proti chudobě z listopadu 2017** www.liska-evvo.cz/doc/vsetin-proti-chudobe

Upozorňujeme, že osvětové a informační kampaně za férové banány pro různé skupiny (spolužáci, rodiče, veřejnost) by měly být ukončeny do května 2018.

Vyhodnocení proběhne v rámci Vsetínských dnů pro fair trade ve dnech 9.–31. května 2018.

Doporučujeme účast žákovským týmem se zájmem o fair trade či získání titulu Fairtradová škola.

KAŽDÁ ŠKOLA MŮŽE VYSLAT MAXIMÁLNĚ S ŽÁKŮ S DOPROVODEM.

ENVICENTRUM PRO KRAJINU VYSOKÉ POLE

Velikonoční jarmark na Envi
Neděle 25. března 2018 od 13:30 hod.

Květné neřbíle na ENVI bude patřit oslavám blížících se Velikonoc. Přijďte se podívat na velikonocní písemné nahládky dětí. Nabízejte náročné dílo a pánkocho se patří k Velikonocím. Ti kdo budou mít zájem, si také mohou namalovat vajíčko, uplést tatar, nebo upéct jídáčky v našich tvůrčích dílničkách.

Program:

- 13.30 – 14.00 hod. – „Velikonoční pásmo“ - vystoupení dětí ze ZŠ Vysoké Pole - (zvyky, tradice, pranostky na jara a v době Velikonoc)
- Velikonoční jarmark – prodej výrobků a prezentace značky PRAVÉ VALAŠSKÉ - (pečivo, tradiční, malované vajíčka, košíky...)
- Tvůrčí dílničky – malování vajíček, pletení tatarů, pečení jídáček, paličkování
- Soutěže pro děti i dospělé

Výloka vajíčka je potřeba si přinést sebou.

Občerstvení zajištěno.

Těšíme se na Vás.

733 312 712 (Bc. Radka Bříšková, Mgr. Veronika Králíková)

přírodovědná soutěž JALOVEČEK 2018

TÉMA: Voda a život kolem ní
KDY: 14. - 15. března 2018
KDE: zámek Vsetín

DEN PRO PŘÍRODU A ŘEMESLA
XV. Krajský veletrh environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty

Akce se koná pod záštitou paní Magdry Balotířkové, členy Rady Zlínského kraje a paní Šimrny Hlaváčkové, místopředsedkyně Místní akční skupiny.

středa 30. května 2018 | Panská zahrada Vsetín | 9–17 hodin

CELODENNÍ PROGRAM
pro mateřské a základní školy, školní družiny, zájmové kroužky a kluby, rodiny s dětmi, seniory i veřejnost

Poznávací a zábavné aktivity.
Remeslné dílny

Jarmark regionálních remeslníků, výrobců a farmářů.
Kulturní program 14–17 hodin

V PŘÍPADĚ TRVALÉHO DEŠTĚ SE AKCE BŮDE PŘERUŠENA!
MÍSTO JE DOSTUPNÉ VEŘEJNOU DOPRAVOU ZE VŠECH SMĚRŮ.

Informace a přihlášky: infoevvo@seznam.cz | tel.: 605 806 840

LÍSKA

Zlínský kraj

Vzdělávání a metodická podpora EVVO

Akreditované vzdělávací programy LÍSKY:

EVVO v kostce: Příklady environmentálních témat ve výuce. Významné dny životního prostředí a aktuální témata krajina, voda, regionální produkty apod. (6 hodin).	28. 2. 2018	Zlín, budova 22
Workshop Živá knihovna	8. 3. 2018	ZŠ Vsetín, Rokytnice
EVVO v kostce: Pozorujeme a objevujeme přírodu se skřítkem Lískáčkem. Náměty aktivit a praktických činností k výuce venku. (6 hodin).	14. 3. 2018	Uherské Hradiště, PC Trnka
EVVO v kostce: Pozorujeme a objevujeme přírodu se skřítkem Lískáčkem. Náměty aktivit a praktických činností k výuce venku. (6 hodin).	20. 3. 2018	ZŠ Vsetín, Rokytnice
Setkání koordinátorů EVVO (abs. 2012 – 2017)	18.–19. 5. 2018	Veselí n. M.
Exkurze – toulavý autobus po školních přírodních zahradách	15. 5. 2018	region
Workshop Práce s přírodními materiály a řemesla (proutí, sláma, textil, ovčí vlna apod.)	listopad 2018	Vsetín
Setkání sítě Mrkvička a mateřských škol.	17.–18. 10. 2018	Hájenka Semetín, Vsetín

V LÍSCĚ Vám poradíme:

- Jak se zapojit do zajímavých projektů pro školu či organizaci.
- Jaká je nabídka vzdělávacích programů v našem regionu i mimo něj. Připravíme či vyhledáme pro vás vzdělávací program na míru.
- Jaká je nabídka regionálních osvětových akcí, kampaní, soutěží a jak se do nich zapojit.
- Kde získat finanční zdroje.

Zajistíme konzultace k tématům:

- strategické plánování,
- komunitní rozvoj, facilitace veřejných setkání,
- příprava a zpracování projektu na získání finančních zdrojů,
- realizace konkrétních akcí a programů pro různé cílové skupiny,
- přírodní zahrada – plánování, zpracování projektu, výběr správných prvků, úprava, didaktické využití pro rozmanité aktivity, vč. architektonických návrhů zkušených architektů,
- zelené úřadování.

Kontakt: 605 806 840

infoevvo@seznam.cz

Programy a služby LÍSKY a dalších organizací pro školy a školská zařízení, neziskové organizace na podporu EVVO v regionu

- **Knihovna LÍSKY:** zapůjčení odborné literatury z oblasti EVVO, pedagogiky a didaktiky pro učitele i studenty učitelství, lektorských dovedností, řízení neziskových organizací, volnočasových aktivit, ochrany přírody a krajiny i z dalších oblastí.

Výpůjční doba v otvíracích hodinách kanceláře LÍSKY,

<http://www.liska-evvo.cz/doc/knihovna>

- Školám s trvalejším zájmem o environmentální výchovu doporučujeme zapojení do **sítě MRKEV** (základní a střední školy) a **sítě Mrkvička** (mateřské školy). Veškeré informace o podmínkách registrace naleznete na:

<http://www.pavucina-sev.cz>, sekce Pro školy.

Krajským koordinátorem ve Zlínském kraji je **ALCEDO – středisko volného času Vsetín**, zde získáte další informace a přihlášky,

alcedo@alcedovsetin.cz

Publikace, časopisy, učební pomůcky a další pomocníci

- NaZemi v současnosti nabízí **7 vzdělávacích programů**, které u studentů a studentek rozvíjejí empatii a solidaritu s druhými, schopnost formulovat své názory či přemýšlet v globálních souvislostech. Programy vám pomohou naplnit průřezová témata Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Environmentální výchova.

<https://www.nazemi.cz/vzdelavaci-programy>

- **Film Krkonoše.** Vznikl za účelem doplnění studia a rozšíření v rámci **Rámcově vzdělávacího plánu pro základní vzdělávání** jak na prvním (vzdělávací oblast Člověk a jeho svět), tak druhém stupni (vzdělávací oblast Člověk a příroda – vzdělávací obor Zeměpis), stejně tak některé výstupy **Rámcově vzdělávacího plánu pro gymnázia a Střední odborné školy** (Člověk a příroda – vzdělávací obor Geografie, Geologie, Biologie).

<http://www.filmkrkonose.cz>

LÍSKA

Zlínský kraj

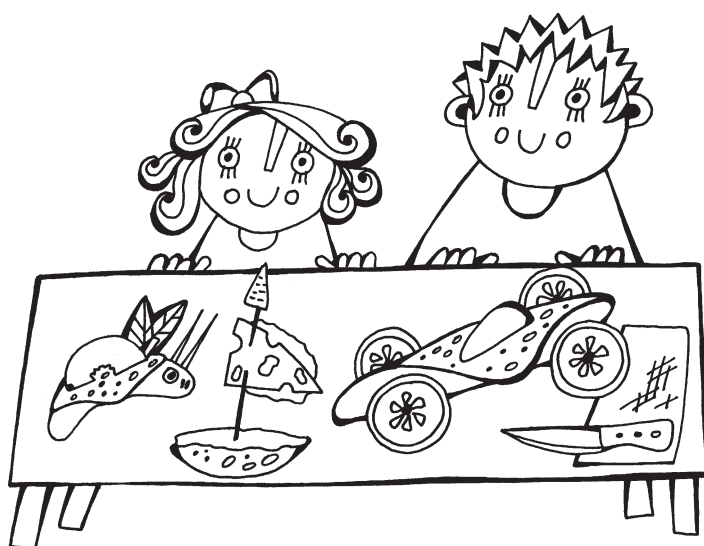
Rozesílka LÍSKY 4/2018

strana 4

Výukové programy pro MŠ, ZŠ a SŠ

- Nabídku výukových programů středisek ekologické výchovy a organizací najdete na <http://www.liska-evvo.cz/doc/programy-a-souteze-pro-zaky>
- **Zpět ke kořenům – nový výukový vzdělávací program VIS Bílé Karpaty.** Žáci ochutnají biopotravinu nebo bioprodukt, diskutují a hravou formou se seznámí s životními potřebami domácích zvířat.
- **Nabídka exkurzí LÍSKY na farmy a k regionálním výrobcům**
Pro žáky I. i II. stupně ZŠ zajistíme exkurze na farmy a k výrobcům v regionu. Doprava autobusem, komentovaná exkurze i výukový program Odkud se bere jídlo. Exkurze může předcházet nebo následně doplňovat aktivity Školního farmářského dne. Vydejte se s námi na cestu za původem jídla, které máme na talíři, na venkovskou farmu a ke zpracovatelům produktů, například do mlýna či do mlékárny. Poskytneme vám tematický metodický balíček pro učitele, pracovní listy pro žáky, zajistíme dopravu i program.
Cenu stanovíme po upřesnění programu a trasy exkurze. Objednávky a informace na infoevvo@seznam.cz
- **Uspořádejte svůj Školní farmářský den s LÍSKOU**
Jedinečný projektový den pro celou školu týkající se tematických okruhů místní udržitelná ekonomika, zdravé jídlo, zdravý životní styl, příběhy jídla, environmentální postoje a hodnoty a vztah k místu.
Poskytneme vám ověřenou metodiku, domluvíme účast regionálních výrobců a farmářů, zajistíme vybrané aktivity a Férovou kavárnu.
Kontakt a další informace získáte na infoevvo@seznam.cz
www.liska-evvo.cz/doc/skoly
- **Výukový program Z farmy na náš stůl, aneb zdravě hravě o původu a zpracování potravin.** Od března pro třídy na I. stupni ZŠ a ŠD v regionu.
Informace na infoevvo@seznam.cz, tel.: 605 806 840.
- **Výukové programy pro MŠ i ZŠ nabízí Envicentrum Vysoké Pole,**
www.prokrajinu.eu
- **Nabídka programů pro školy v zámku Lešná u Valašského Meziříčí,**
<http://www.muzeumvalassko.cz/objekty/zamek-lesna/programy-pro-skoly/>
- **Programy školám nabízí Park ROCHUS, o.p.s., Uherské Hradiště,**
www.parkrochus.cz
- **Výukové programy v CEV ŽABKA Staré Město,**
<http://www.cevzabka.xf.cz/vp.html>

Tipy na pobyty, tábory a dovolenou pro rodiny s dětmi

Nabídky najdete na:
<http://www.liska-evvo.cz/doc/tabory>

Tipy na výlety, exkurze, výstavy (nejen) pro školy

- **Tip na víkendový výlet nedaleko Velehradu:** osmimetrový prosklený podvodní tunel, který vás provede světem pod hladinou rybníka,
<http://www.zivavodamodra.cz/>
- Využijte nabídku **Muzea v přírodě Rochus,**
<http://www.parkrochus.cz/doc/12/>,
výukové programy a exkurze na
<http://www.parkrochus.cz/doc/294/>.
- Naplánujte si návštěvu **14115 Baťova institutu Zlín,**
www.14-15.cz
- Aktuální nabídku programů **Muzea Jihovýchodní Moravy ve Zlíně** najdete na
www.muzeum-zlin.cz
- Aktuální nabídku programů **Muzea regionu Valašsko** najdete na
www.muzeumvalassko.cz

Soutěže (nejen) pro školy a skupiny dětí

Přehled soutěží najdete na
<http://www.liska-evvo.cz/doc/volny-cas>

- **Přírodovědná soutěž Jaloveček, 14. a 15. března 2018** na zámku Vsetín. Soutěž je určena pro žáky I. i II. ročníků ZŠ. Soutěží se v týmech o celkovém počtu 3–5 členů.
Kontakt: Jan Husák,
husak@muzeumvalassko.cz

Projekty (nejen) pro školy a skupiny dětí

Fairtradové školy

Součástí kampaně Fairtradová města – mezinárodní iniciativy označování míst, kde je podporován fair trade. Více na www.fairtradovamesta.cz/o_fairtradovych_mestech/skoly

Světová škola

Certifikát uděluje společnost Člověk v tísni, o.p.s. ve spolupráci s dalšími neziskovými organizacemi (ADRA, o.s., EDUCON, NaZemi, ARPOK). O získání se mohou ucházet základní i střední školy, www.svetovaskola.cz

Globální rozvojové vzdělávání

Náměty a projekty do výuky získáte na www.globalnirozvojovjevzdelavani.cz

Odpovědná škola

Značku Odpovědná škola uděluje Asociace společenské odpovědnosti školám, které kromě klasického vzdělávání žáků vnímají kulturní, sociální a vzdělávací potřeby místa, ve kterém působí. www.spolecenskaodpovednostfirem.cz/odpovednaskola

Skutečně zdravá škola

Více o iniciativě na webu a Facebooku, www.skutecnezdravaskola.cz

Zelené okénko

Zelené úřadování

Zkrácený název pro environmentálně příznivé chování institucí financovaných z veřejných prostředků, jako jsou např. obecní, městské či krajské úřady, školy, domy s pečovatelskou službou. Zahrnuje systémová opatření zaměřená zejména na provoz a chování (např. oboustranný tisk dokumentů, zatahování žaluzií na noc) a nakupování.

Více na www.veronica.cz

Zelené nakupování

Způsob nákupu či zásobování, při kterém je brán ohled na dopad vybraného zboží a služeb na životní prostředí. Vybírají se produkty, jejichž negativní dopad na životní prostředí je co nejnižší. Kritéria, která se při tom berou v úvahu, jsou například recyklovatelnost, biologická rozložitelnost, materiální a energetická náročnost výroby, zdravotní nezávadnost, transportní vzdálenost od výrobce ke spotřebiteli atd.

Více na www.veronica.cz či www.umenivybirat.cz

Fair Trade (Spravedlivý obchod)

Fair trade je způsob obchodu, který dává drobným pěstitelům, řemeslníkům i zaměstnancům ze zemí Afriky, Asie a Latinské Ameriky možnost užít se vlastní prací za důstojných podmínek. Pokud si český spotřebitel koupí fairtradový výrobek, dává tak přednost výrobkům, za nimiž nestojí zneužívání dětské práce, nelidské pracovní podmínky, či devastace životního prostředí.

Více informací najdete na www.nazemi.cz/fairtrade

■ Fair trade v práci: minikampaň Fairtrade Česko a Slovensko, #FairtradeVpraci

My v LÍSCĚ jinou než fairtradovou nepijeme a nepodáváme a rádi budeme zásobovat i vaše hrnečky. Stačí se ozvat na adrese infoevvo@seznam.cz. Poradíme i dovezeme.

■ Výrobky fair trade můžete zakoupit v LÍSCĚ.

Budova ZŠ Vsetín, Rokytnice 436, M. Urbánka.
Otevřeno máme v pondělí a ve čtvrtek, 8.30–14.30 hodin,
<http://www.liska-evvo.cz/doc/kancelar-lisky>
infoevvo@seznam.cz

Líska je členem pracovní skupiny pro **Fairtradové město Vsetín**.

Líska je místním podporovatelem **fair trade**,
http://fairtradovamesta.cz/mistni_podporovatele

Biopotraviny, místní produkty, regionální značky, farmářské trhy a obchůdky

■ Lískový web www.poctivevyrobene.cz

■ Regionální značky www.regionalni-znacky.cz

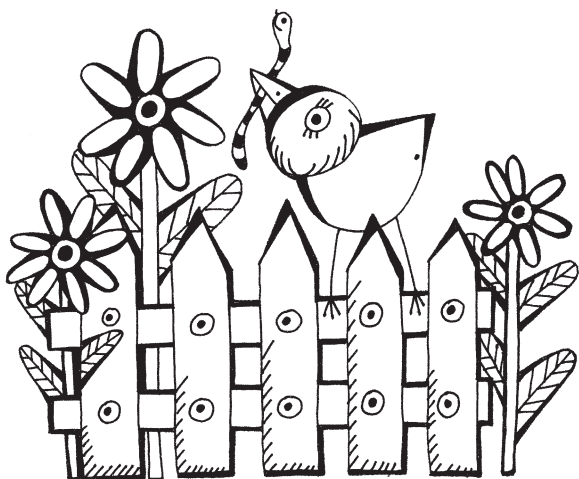
■ Kam ve Zlínském kraji pro regionální výrobky – váš rozcestník pro nákupy regionálních výrobků.

Najdete zde přehled téměř 300 farmářů a výrobců ze Zlínského kraje seskupených podle jednotlivých kategorií (mléko, maso, vejce, pečivo, ovoce, zelenina, potravinové doplňky aj.), ale také seznam tradičních řemeslníků, držitelů regionálních značek. www.vyrobyzkraje.cz

Přírodní zahrady

- **Jak na přírodní zahradu** Vám PORADÍ v Ekologickém institutu Veronica
<http://www.veronica.cz/?id=418>
  - **Kde jsou přírodní zahrady v Česku:**
http://www.veronica.cz/ekomapa#k=priroda_zahrady&r=cr
  - **Ukázkovou přírodní zahradu a sad najdete v Centru Veronica Hostětín**
<http://hostetin.veronica.cz/ukazkova-prirodni-zahrada-sad>
  - **Ekozahrady,**
<http://barevezahrady.cz/ekozahrady/>
  - **Osivo vhodné pro přírodní zahradu** nakoupíte na webu www.permaseminka.cz, nebo <https://www.permaland.cz/>
  - Na webu LÍSKY najdete **odkaz Jak na školní přírodní zahradu,**
www.liska-evvo.cz/doc/jak-na-skolni-prirodni-zahradu
Poradíme vám, jak na školní zahradu krok za krokem: plánování, zpracování projektu, výběr správných prvků pro přírodní zahradu, úprava, využití pro výuku i volnočasové aktivity, vč. architektonických návrhů zkušených architektů, zapojení rodičů a dalších partnerů. **Poskytneme či zapůjčíme publikace a pomůcky.**
  - **Školní zahrada.** Prostřednictvím webu www.skolni-zahrada.cz můžete dostávat zdarma časopis Školní zahrada. Tištěnou verzi najdete jako přílohu časopisu Bedrník. Na webu najdete interaktivní mapu školních zahrad, kam přidat i tu vaši.
  - **Semínkovny ve Zlínském kraji**
Iniciativa na podporu semenaření a sdílení osiva ze zahrádek seminkovny.com
- Základní škola Vsetín, Rokytnice**
Kontakt: Semínkovna, ZŠ Vsetín, Rokytnice 436, 755 01 Vsetín,
e-mail: seminkovnavsetin@centrum.cz
- Centrum Veronica Hostětín**
Kontakt: Centrum Veronica Hostětín, č.p. 86, 687 71 Hostětín,
www.hostetin.veronica.cz

Zprávy z inspirace ze škol, neziskových organizací, veřejné správy, firem

Obuj se do toho!

V rámci celonárodní kampaně Česko proti chudobě proběhlo ve Vsetíně už 5 ročníků žákovských kampaní pro vsetínskou veřejnost.

Například žáci ZŠ Vsetín, Sychrov 97, si pro jednu ze svých kampaní vybrali téma důstojné práce a zaměřili se na výrobu bot v tzv. zemích třetího světa, a to pod názvem: Obuj se do toho!

Jaroslava Ševčíková s týmem žáků napsala článek do novin vydaných ke kampani:

„Za rok se ve světě vyrobí přes čtyřicet miliard párů bot. V příběhu našich i vašich bot, zejména těch kožených, je ale víc, než vůbec tušíme. Za jejich výrobou, zejména v rozvojových zemích, najdeme hrubé porušování lidských práv, tvrdou dětskou práci, bezpečnostní rizika pro dělníky, nemoci, dokonce i smrt, a také hrubé znečišťování životního prostředí.“

Jak se nám chodí v takových botách? Problémy spojené s výrobou bot v rozvojových zemích nesou mnohá rizika, zejména nízké mzdy. Dělníci z výroben se dostávají do kolotoče, ze kterého není úniku, a to přesto, že boty jimi vyrobené se nakonec v Evropě prodávají za tisíce. Jejich mzda je ale tak nízká, že nemohou uživit svou rodinu. Kdo shrábne zisk? Majitel značky? Velkoobchodník? Zajímejme se, ptejme se. Nebuďme lhotejní.

Dalším problémem je dětská práce. S tou nemohou žáci ZŠ Sychrov souhlasit a žádný z nich by nechtěl chodit v botách, které musel vyrábět jejich vrstevník, protože mu nic jiného nezbylo, jinak by zemřel hladu. Nebezpečné pracovní podmínky jsou dalším velkým rizikem, lidé tu trpí bez ochranných pomůcek, pracují s nebezpečnými chemikáliemi, které škodí jim, ale pak i životnímu prostředí. Můžeme to změnit? Žáci ZŠ Sychrov věří, že ano. Ptejme se při koupi bot, kde byly vyrobeny, za jakých podmínek. My jsme koneční zákazníci, jen na nás je, co si koupíme a co ne. A o co nebude zájem, to se nebude vyrábět.“

Žáci ZŠ Vsetín Sychrov představili svou kampaň zástupcům organizace NaZemi, členům řídicí skupiny Fairtradového města Vsetína a spolužákům ve škole. V rámci výstavy Na stromech ji v parku před vsetínským zámkem představili i veřejnosti. Chtějí, aby co nejvíc lidí o problému důstojné práce vědělo a diskutovalo.

Zdroj: zpravodaj Vsetín proti chudobě – Vsetínské školy za lepší svět, vydává LÍSKA, z. s.

Nejlepší učitelka je z holešovského gymnázia

Vítězkou regionální kola soutěže Zlatý Ámos se stala učitelka chemie na gymnáziu v Holešově Lucie Bakalová. Mimo jiné absolventka specializačního studia pro koordinátory EVVO J <https://zlin.rozhlas.cz/nejlepsi-ucitelka-je-z-holesovskeho-gymnazia-internet-je-proti-ni-pomaly-napsali-6706922>

Česká školní inspekce zveřejnila tematickou zprávu Rozvoj přírodovědné gramotnosti na základních a středních školách ve školním roce 2016/2017.

https://www.zkola.cz/sofia/pedagogove/kabinet-prirodnich-ved/Stranky/Rozvoj_prirodovedne_gramotnosti_2016_2017.aspx

Kde LÍSKA pomáhá

LÍSKA pomáhá konkrétními počiny nebo upozorňuje na projekty a programy, které přinášejí pomoc potřebným. Vy můžete pomáhat s námi:

Korunka Luhačovice

Pomáhá nemocným a opuštěným dětem především ve Zlínském kraji a nejbližším okolí,
www.korunkaluhacovice.cz

Dobrý anděl

Nadační fond DOBRÝ ANDĚL pomáhá rodinám s dětmi, které postihla rakovina nebo jiné závažné onemocnění,
www.dobryandel.cz

Čalantika – centrum pro vzdělávání a volný čas v Bangladéši

Vzdělávací centrum pro děti a jejich rodiny žijící ve slumu v bangladéšském hlavním městě Dháka,
<http://www.calantika.cz>

Člověk v tísní – Skutečná pomoc – Skutečný dárek

Pro více informací navštivte
www.clovekvtisni.cz.

O pomoci v ČR se dozvíte na
www.lepsiskolaprovsechny.cz

Koalice proti palmovému oleji (KPPO)

Nezávislá platforma organizací i jednotlivců, která usiluje o snížení celosvětové nadbytečné spotřeby palmového oleje. LÍSKA je členem.

<http://www.stoppalmovemuoleji.cz/>

Environmentální informační servis LÍSKY

Pravidelná elektronická rozesílka,

www.liska-evvo.cz/rozesilka

Rozesílku tvoří pozvánky na vzdělávací a osvětové akce, akce pro děti a mládež, informace o změnách v legislativě, o dění v oblasti EVVO a neziskového sektoru, o vyhlášených grantech, publikacích, pomůckách, zajímavé články, odkazy i příklady dobré praxe.

Webové stránky

www.liska-evvo.cz

Knihovna,

www.liska-evvo.cz/doc/knihovna

Prodej a distribuce materiálů k EVVO.

Krajský Kalendář akcí EVVO ve Zlínském kraji na

www.liska-evvo.cz/akce

Osvětové a informační kampaně

www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane

Publikace z edice LÍSKY Oříšek

Říkáanky Skřítkci a skřítkušky z ovocného sadu,

Marie Kordulová a Jana Šenkeříková, cena 50 Kč

Říkáanky Skřítkci a skřítkušky z lískového lesa,

Marie Kordulová a Jana Šenkeříková, cena 50 Kč

Objevujeme a pozorujeme přírodu se skřítkem

Lískáčkem, Lenka Pavelčíková, cena 190 Kč

Metodické listy Jak učit POLY, 4 ML Život v půdě,

cena 40 Kč,

<http://www.liska-evvo.cz/doc/edicnim-centrum-orisek-1>

Objednávky na infoevvo@seznam.cz

LÍSKA, z.s.

M. Urbánka 436,
Rokytnice,
75501 Vsetín

infoevvo@seznam.cz

www.liska-evvo.cz

Lísku najdete i na FACEBOOKU – přidejte se k našim tématům na stránkách:

Sdružení Líska / Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny

Sdružení Líska / Ptáci – žijí tady s námi

Sdružení Líska / Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené

Sdružení Líska / Stromy a my

Sdružení Líska / Cesty za poklady ve Zlínském kraji

Sdružení Líska / ŽABAKO – žakovská badatelská konference

Sdružení Líska / Jak učit POLY

Sdružení Líska / Poctivě vyrobené – podpora regionálních produktů ve ZK

Pokud si nepřejete informace touto cestou dostávat, nebo u vás došlo ke změně adresy, prosím, neváhejte nás kontaktovat.

Rozesílku připravuje a rozesílá LÍSKA, z.s. s finanční podporou Zlínského kraje.

Distribuci pro síť škol Mrkvička a MRKEV zajišťuje ALCEDO – středisko volného času Vsetín,

www.alcedovsetin.cz

Inovace informačního a komunikačního servisu byla podpořena z Programu Švýcarsko-české spolupráce.

Supported by a grant from Switzerland through the Swiss Contribution to the enlarged European Union.

LÍSKA

Zlínský kraj

Rozesílka LÍSKY 4/2018

strana 8